

Bruxelles, 26.8.2020.
COM(2020) 432 final

2020/0204 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a u pogledu izmjene Odluke br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a [2020/2]

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ova Odluka Komisije sadržava prijedlog odluke Vijeća o stajalištu koje Unija treba zauzeti u Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a o izmjeni Odluke br. 3/2019 o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između EU-a i Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP)¹, potpisanog u Cotonouu 23. lipnja 2000. („Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua” ili „Sporazum”) („odluka o prijelaznim mjerama”)². Komisija predlaže dodatno proširenje primjene svih odredbi Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua do 30. lipnja 2021. ili do stupanja na snagu novog sporazuma o partnerstvu između Unije i država AKP-a, koji god je datum raniji.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua

Od 2000. Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua okvir je za odnose EU-a sa 79 zemalja AKP-a. Sklopljen je na 20 godina: od 1. ožujka 2000. do 29. veljače 2020. Revidiran je 2005. i 2010.

Primjena odredaba Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua proširena je 17. prosinca 2019. odlukom o prijelaznim mjerama do 31. prosinca 2020. ili do stupanja na snagu novog sporazuma ili do privremene primjene novog sporazuma u Uniji i državama AKP-a, koji god je datum raniji.

Pregovori o novom sporazumu o partnerstvu između AKP-a i EU-a pokrenuti su u rujnu 2018. i trenutačno su u tijeku. Međutim, zbog kašnjenja uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 jasno je da ti pregovori neće dovesti do novog sporazuma koji bi se mogao početi primjenjivati prije prethodno navedenog datuma isteka tj. 31. prosinca 2020. Situacija bi dovela do zastoja u odnosima AKP-a i EU-a koji se ne smije dogoditi.

2.2. Vijeće ministara AKP-a i EU-a

Vijeće ministara AKP-a i EU-a tijelo je na ministarskoj razini osnovano Sporazumom (članak 15. Sporazuma). Sastoji se od članova Vijeća Europske unije i članova Europske komisije s jedne strane te člana vlade svake države AKP-a s druge strane. Među zadaćama je Vijeća ministara donošenje odluka potrebnih za provedbu i izvršavanje Sporazuma. Vijeće ministara donosi odluke zajedničkom suglasnošću stranaka. Da bi odluke bile valjane, moraju biti prisutni i. polovina članova Vijeća Europske unije (tj. 14 ministara iz država članica EU-a), ii. jedan član Komisije i iii. dvije trećine članova koji predstavljaju vlade država AKP-a (tj. članovi vlada 55 različitih država AKP-a).

2.3. Prijelazne mjere

Članak 95. stavak 4. drugi podstavak Sporazuma glasi: „Vijeće ministara usvaja bilo koje prijelazne mjere koje su potrebne dok novi Sporazum ne stupi na snagu.” U skladu s člankom 95. stavkom 4. drugim podstavkom Sporazuma prijelazne mjere mogu se provesti kako bi se produljila primjena cijelog ili dijelova Sporazuma do početka primjene novog

¹ Odluka Vijeća od 19. prosinca 2002. o sklapanju Sporazuma o partnerstvu između Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država s jedne strane i Europske zajednice i njezinih država članica s druge strane, potpisanog u Cotonouu 23. lipnja 2000. (SL L 65, 8.3.2003., str. 27.).

² Odluka br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a [2020/2].

sporazuma (privremena primjena ili stupanje na snagu). Kako bi se zadržao pravni, politički i institucijski kontinuitet s AKP-om, ako se novi sporazum ne počne primjenjivati prije isteka postojećeg pravnog okvira, potrebno je produljiti donesene prijelazne mjere kako bi se produljila primjena važećeg sporazuma.

2.4. Izmjena prijelaznih mjera u Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a

U skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma odluku o prijelaznim mjerama donosi Vijeće ministara AKP-a i EU-a. U skladu s člankom 15. stavkom 4. Sporazuma Vijeće ministara može prenijeti svoje ovlasti na Odbor veleposlanika. U tu je svrhu Vijeće ministara 23. svibnja 2019. delegiralo ovlast za donošenje odluke o prijelaznim mjerama Odboru veleposlanika³. Na temelju članka 16. stavka 2. Sporazuma Odbor veleposlanika može donositi ili izmijeniti odluke obvezujuće za stranke u okviru mandata koji mu je dodijelilo Vijeće ministara.

U skladu s člankom 1. Poslovnika Odbora veleposlanika⁴ Odbor se sastaje redovito, posebice kako bi pripremio sjednice Vijeća ministara, te prema potrebi na zahtjev jedne od stranaka. Uz tu fleksibilnost Odbor veleposlanika može osigurati da se izmjena odluke o prijelaznim mjerama donese pravodobno, najkasnije do listopada 2020.

Stoga će Odbor veleposlanika AKP-a i EU-a na jednom od svojih sastanaka donijeti izmjenu odluke o prijelaznim mjerama („predviđeni akt”). Svrha je predviđenog akta dodatno produljiti razdoblje primjene Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua u cjelini do 30. lipnja 2021. ili do stupanja na snagu ili privremene primjene novog sporazuma o partnerstvu između Unije i država AKP-a, koji god je datum raniji.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Komisija predlaže da se postojeća odluka o prijelaznoj mjeri u okviru Sporazuma izmijeni kako bi se primjena Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua produljila do 30. lipnja 2021., osim ako novi sporazum stupi na snagu ili se počne privremeno

S obzirom na navedeno, predloženo stajalište Unije treba donijeti na sjednici Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a.

4. PRAVNA OSNOVA

4.4. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i

³ Odluka br. 1/2019 Vijeća ministara AKP-EU od 23. svibnja 2019. o delegiranju Odboru veleposlanika AKP-EU ovlasti za odluku o donošenju prijelaznih mjera na temelju članka 95. stavka 4. Sporazuma o partnerstvu AKP-EU [2019/920] (SL L 146, 5.6.2019., str. 114.).

⁴ Odluka br. 3/2005 Vijeća ministara AKP-a i EU-a od 8. ožujka 2005. o donošenju Poslovnika Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a (SL L 95, 14.4.2005., str. 51.).

instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”⁵.

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

U skladu s člankom 95. stavkom 4. drugim podstavkom Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a, potpisanog u Cotonouu 23. lipnja 2000., prijelazne mjere mogu se provesti kako bi se produljila primjena cijelog ili dijelova Sporazuma do početka primjene novog sporazuma (privremena primjena ili stupanje na snagu nakon ratifikacije svih stranaka). Točnije, „Vijeće ministara usvaja bilo koje prijelazne mjere koje su potrebne dok novi Sporazum ne stupi na snagu.”

Stoga je jasno da je akt koji Odbor veleposlanika AKP-a i EU-a treba donijeti akt koji proizvodi pravne učinke. Prema međunarodnom pravu predviđena odluka Odbora veleposlanika bit će obvezujuća u skladu s člancima 15. i 16. Sporazuma.

Odbor veleposlanika tijelo je osnovano na temelju članka 16. Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua.

Europska unija je, uz svoje države članice, ugovorna stranka Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua i stoga će biti obvezana predviđenom odlukom Odbora veleposlanika.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na funkcioniranje Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua u cjelini, osobito na produljenje njegove primjene nakon predviđenog datuma isteka. Materijalna pravna osnova odluke Vijeća mora se stoga utvrditi s obzirom na Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua u cjelini⁶.

Sporazum je sklopljen kao sporazum o pridruživanju te se stoga temelji na članku 310. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, koji je jednak članku 217. UFEU-a. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 217. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 217. UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a, koji je pravna osnova Odluke Vijeća (EU) 2019/1932 od 18. studenoga

⁵ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

⁶ Vidjeti posebice presudu u predmetu C-244/17 Komisija protiv Vijeća („Kazahstan”) [ECLI:EU:C:2018:662], str. 40. i navedenu sudsku praksu.

2019. o stajalištu koje treba zauzeti ime Europske unije u okviru Odboru veleposlanika AKP-EU u pogledu donošenja odluke o donošenju prijelaznih mjera na temelju članka 95. stavka 4. Sporazuma o partnerstvu AKP-EU⁷.

⁷ SL L 300, 21.11.2019., str. 1.–4.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a u pogledu izmjene Odluke br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a [2020/2]

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 217. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Sporazum o partnerstvu između članica Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država („AKP”) s jedne strane i Europske zajednice i njezinih država članica s druge strane („Sporazum o partnerstvu između AKP-a i EU-a”)⁸ potpisan je u Cotonouu 23. lipnja 2000. Sporazum o partnerstvu između AKP-a i EU-a stupio je na snagu 1. travnja 2003. te se primjenjuje do 31. prosinca 2020. u skladu s Odlukom br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a [2020/2] („odluka o prijelaznim mjerama”)⁹.
- (2) Na temelju članka 95. stavka 4. prvog podstavka Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a pregovori o novom sporazumu o partnerstvu između AKP-a i EU-a započeli su u rujnu 2018. Novi sporazum neće se moći početi primjenjivati do datuma isteka postojećeg sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a zbog kašnjenja uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19. Stoga je potrebno izmijeniti odluku o prijelaznim mjerama kako bi se dodatno produljila primjena odredbi važećeg sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a.
- (3) Člankom 95. stavkom 4. drugim podstavkom Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a predviđeno je da Vijeće ministara donosi prijelazne mjere koje su potrebne dok novi sporazum ne stupi na snagu.
- (4) Na temelju članka 15. stavka 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a Vijeće ministara AKP-a i EU-a delegiralo je Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a 23. svibnja 2019. ovlasti za donošenje svih prijelaznih mjera koje su potrebne dok

⁸ Sporazum (SL L 317, 15.12.2000., str. 3.) kako je izmijenjen Sporazumom potpisanim u Luxembourg 25. lipnja 2005. (SL L 209, 11.8.2005., str. 27.) i Sporazumom potpisanim u Ouagadougou 22. lipnja 2010. (SL L 287, 4.11.2010., str. 3.).

⁹ Odluka br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a [2020/2].

novi sporazum ne stupi na snagu¹⁰. Odbor veleposlanika AKP-a i EU-a održat će redoviti sastanak na kojem će donijeti odluku o izmjeni prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a.

- (5) Budući da je predviđeni akt obvezujući za Uniju, primjereno je utvrditi stajalište koje u ime Unije treba zauzeti u okviru Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a.
- (6) Odredbe Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a nastaviti će se primjenjivati s ciljem održavanja kontinuiteta u odnosima između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i država AKP-a, s druge strane. U skladu s time, izmijenjene prijelazne mjere nisu namijenjene za unošenje izmjena u Sporazum o partnerstvu između AKP-a i EU-a, kako je predviđeno u njegovu članku 95. stavku 3.,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje u ime Unije treba zauzeti u Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a, na temelju članka 95. stavka 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a, jest da treba izmijeniti Odluku br. 3/2019 Odbora veleposlanika AKP-a i EU-a od 17. prosinca 2019. o donošenju prijelaznih mjera u skladu s člankom 95. stavkom 4. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a [2020/2] kako bi se produljila primjena Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a do 30. lipnja 2021. ili do stupanja na snagu ili privremene primjene novog sporazuma u Uniji i državama AKP-a, koji god je datum raniji.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik

¹⁰ Odluka br. 1/2019 Vijeća ministara AKP-EU od 23. svibnja 2019. o delegiranju Odboru veleposlanika AKP-EU ovlasti za odluku o donošenju prijelaznih mjera na temelju članka 95. stavka 4. Sporazuma o partnerstvu AKP-EU [2019/920] (SL L 146, 5.6.2019., str. 114.).